

tresljivi besedi navzoče opomnil, da se radi spominjajo padlih junakov. Moški zbor pa je ginljivo zapel žalostinki: »Gozdič je že zelen« in »Oj Doberdob«. Pri cerkvi se vrše dela za spominski plošči padlim vojakom. Plošči bodo pritrjeni zunaj cerkve na cerkveni steni. Odkritje plošč bo, kakor slišimo, 1. decembra. — Orli bodo tekem novembra ponovili igro »Devet križev«. Pridite vsi, ki je še niste videli! Datum objavimo pravočasno.

Velika Nedelja. List za listom pada, drevo za drevesom se suši, tako je tudi iz naše sredine preminul obče spoštovani rodoljub, oziroma stric, g. stotnik v pokoju Tomaž Senjor. Umrli je po dolgi in mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti za umirajoče v starosti 79 let. Njegov pogreb se je vršil v ponedeljek 4. novembra od hiše žalosti k velikonedeljski cerkvi, kjer se je brala sv. maša zadušnica, od tam pa se je sprevod pomikal na domače pokopališče, katerega se je udeležila velika množica ljudi. Pokojnik se je držal vedno besed sv. evangelija: »Dajte cesarju kar je cesarjevo in Bogu, kar je božje,« tako tudi on ni nikoli pozabil na siromašne sosede, vedno jih je podpiral, s čim je le mogel tako, da zdaj ob slovesu ni bilo soseda in znanca ter prijatelja, da se mu ne bi porosile oči. — Bog mu naj poplača njegovo darežljivost!

Litmerk pri Ormožu. Na lepo zahvalno nedeljo, dne 3. novembra smo slovesno obhajali 50 letnico, odkar je bila postavljena in blagoslovljena sredi litmerskih gorč kapelica Matere božje. Občani in lastniki gorč so dali s prostovoljnimi darovi kapelico popraviti in preslikati, dekleta so naredile vence in skrbale za okras in lepo petje, moški svet pa se je postavil s streljanjem z možnarji. Ob dveh popoldne so bile pri kapelici večernice z govorom in petimi lavretanskimi litanijami. Čast in zahvala vsem, ki so darovali, posebno pa onim, ki so se trudili in zbirali prispevke in vodili popravilo kopelce.

Saleška dolina. Mlad pisarniški sluga v Saleški dolini si je kupil kolo, da bi bil hitrejši v službenih opravkih. Ker je reven, ga je odplačeval v obrokih. Pa se ni dobro začel z odplačevanjem, ga mu je že sunil tat in več mesecev je mladenič plačeval zapadle obroke za kolo, ki bi ga nikoli več ne bil videl, da ni tat doma — iz Mislinjske doline — spraskal s kolesa tovarniške znamke. Zadnje dni se je s tem tujim blagom nekam odpravil in srečal orožnika. Njegovo izkušeno oko pa je tako opazilo sumljive praske na mestu, kjer je tovarniška znamka in še bolj sumljivo bojače obnašanje fantovo in še mnogokrat se bo dolgo prstež spomnil neprijetne vožnje s tujim in neplačanim kolesom. Blizu tam je kmečki fant prihrzel lepe jesenske nedelje do oddaljene župne cerkve s kolesom; shranil ga je v vežo pri mežnarji. Pa se je tam slučajno mudil tisto jutro popotnik, ki se mu je silno mudilo in si ga je kar izposodil. Mislil je, da za vedno, pa se je zmotil. Roka pravice je tudi njega dosegla.

Trbovlje. Dne 5. novembra krog 3. ure zjutraj bi se bila na progi med postajama Zagorje in Sava skoraj pripetila velika železniška nesreča, katero je preprečila čuječnost železniškega delavca Feštajna. Omenjeni je slišal krog 3. ure zjutraj blizu čuvajnice strahovit ropot. Skočil je pogledat in videl takoj, da je zasul oba tira plaz, ki je obsegal dobrih 13 kubičnih metrov skalovja. Baš v času nesreče sta se bližala plazu od obeh strani tovorna vlaka od Ljubljane in od Zagorja. Feštajn je hitro zbudil še tovariša Martina Kepo in sta brzela vsak enemu vlaku nasproti. Posrečilo se jima je, da sta ustavila vlaka jedva nekaj deset metrov pred plazom. Iz Trbovelj je med tem vozil v zagorsko postajo ekspresni vlak. Obema delavcema se je posrečilo, da sta telefonično obvestila postajo, v Zagorju, ki je ustavila vlak na odprti progi med Trbovljami in Zagorjem. Na mesto nezgode je prihitela odpomoč, da je bila proga pri meroma kmalu prosta in obiščena.

ZA RAZVEDRILO

Zlobno. Žena: »No, da sem le s kuho pri kraju!« — Mož: »Oh, da bi že tudi jaz bil kmalu z jedjo pri kraju!«

Ančka. »Zakaj si ga zapustila?« — Francka: »Zato, ker je rekel, da bi za me umrl. Bi pa rada videla, če bo res.«

Navihaneec. Jurček vpraša učitelja: »Ali je človek lahko kaznovan tudi za stvar, ki je ni naredil?« — »Nikako,« pravi učitelj. »Potem pa dobro,« se odreže Jurček, »jaz namreč nisem naredil domače naloge.«

Pri vojaki. A.: Hej, Penko, tako stari ste in ste morali k vojakom. Kako vam gre? — Penko: »Dobro, ker sem za burša pri mojem sinu.«

Škof prihajajo. V nekem kraju je učitelj porednega dečka kaznoval s tem, da ga je postavil pred šolo klečat. Pa je prišla mimo neka ženska in ga vprašala, zakaj tu kleči. Fantek se je odrežal: »Škof prihajajo, pa bodo dali blagoslov!« — In ženska je hitro pokleknila k dečku. Vsakega, ki je šel mimo, sta ustavila, da je pokleknil zraven in kmalu je klečalo pol vasi in čakalo na škofa. Ko je bilo konec šole, je prišel učitelj po fantka. Kako se je začudil, ko je videl, koliko ljudi kleči pred šolo. Ko je izvedel za kaj gre, ni upal povedati, da jih je fantek potegnil, pa je rekel: Ravno kar je prišla pošta, da ne pridejo škofi! — In tako je spravil fantka pred množico iz zadrege in mu jih naštel dvajset in pet.

Slabo razumel. Zdravnik sebi: »Zastonj je, zastonj!« — Bolnik: »Hvala Bogu, da sem našel enega, ki mi ne bo nič računal!«

Napačno razumel. Bolnik: »Danes mi je skoraj slabše, ker sem se moral pri kopanju prehladiti.« — Zdravnik: »Kaj, vi ste se kopali?« — »Saj ste rekli, naj sredstvo na vodi vzamem!«

Uganka. Sinček: »Mama, v tej knjigi stoji, da hudič v sili žre tudi muhe, prosim te, kaj pa žre, ko se mu godi dobro?«

Dober kmet. Kmet se je vračal z gnojnim vozom z njive domov. Na cesti je zadel na kopo ljudi, ki so stali ob ponesrečenem avtomobilu, ki je razširjal smrad na okoli. Kmet je videl, da ljudje ne morejo dalje, pa jih je povabil: »Pa sedite na moj voz, saj tudi smrdi!«

Dobesedno. »Tako, gospod Natkovič je vaš daljni sorodnik?« — »Da!« — »Kako pa je z vami v sorodu?« — »On je moj brat.« — »Kako? Saj ste rekli, da je vaš daljni sorodnik.« — »Saj tudi je, ker sedaj živi v Ameriki.«

S sodnije. Potepuh je priznal dejanje: »Dotičnega večera sem izvabil od svoje žene ključ od veže...« — Sodnik mu plane v besedo: »Čujte, kako se vam je pa to posrečilo?«

Zasačen. Prodajalec: »Gospa, to blago je najnovejše, dobil sem ga še le danes zjutraj.« Gospa: »Ali pa tudi ne zmeni barve?« — Trgovec: »Izključeno, že tri tedne je ležalo v našem izložbenem oknu.«

Mlad oče je bil ponosen na rojstvo prvorojenca in v navdušenju je pisal svojemu bratu: »Lep in močan dečko je prišel k nam in trdi, da je tvoj nečak. Sprejeli smo ga kot takega!« — Brat pa ni razumel ter brzojavil: »Jaz nimam nobenega nečaka. To mora gotovo biti kak goljuf, vrzi ga iz hiše!«

Pri naboru. Rekrut: »Če me kaj boli?« Nadušo imam, gospod polkovni zdravnik, želodec me boli, pa nervozen sem in napihnjen vrat imam, pa srčno hibo.« — »Res, potem bo junaška smrt za domovino dobra! Potrjen!«

Socijalna demokracija in vera.

Socialisti proglašajo vero kot privatno (zasebno) zadevo, to je, kot zadevo, ki sme počivati v kakem kotičku človeškega srca, sme morda v skromni obliki priti na dan, toda samo med štirimi stenami domače sobe, kvečjemu še v notranjosti cerkva kot takozvanih božjih hiš. Izven cerkvenih zidov, kakor tudi izven zasebnega področja posameznega človeka pa vera nima besede. V šolah ni za njo prostora. Vse javno življenje, vse politično, gospodarsko in kulturno življenje, sploh vse življenje narodov in držav mora biti popolnoma odvezeto verskemu vplivu.

Kjer pride marksizem (od ustanovitelja vsega nekrščanskega socializma, nemškega žida Karla Marksa imenovan) do veljave in moči, povsodi preganja vero. Dokaz za to so ruski bolševiki, ki se smatrajo za najbolj pravoverne marksiste, saj stavijo Karla Marksa na prvo mesto, celo pred svojega oboževanega Lenina. Ruski komunisti preganjajo krščanstvo in za njim vsako vero z vsemi sredstvi nasilja. Cerkev zapirajo, duhovnike preganjajo, zatvarjajo v ječe in jih ubijajo, javno bogoslužje prepovedujejo. Odpraviti hočejo v svojem protikrščanskem sovraštvu teden, ker jim je nedelja kot božji dan v spotiko, ter hočejo vpeljati teden 5 dni od ponedeljka do petka. Kot državno vero hočejo ter so vpeljali brezboštvo = zanikanje Boga in sovraštvo do Boga. Ustanovili so posebno vseučilišče, kjer se v brezboštvo izo-

Nov štedilnik (šparherd) prodam. Pregl. Franc, Kaniža, p. Pesnica. 1404

Viničar se sprejma s 4—5 delavnimi močmi takoj. Vpraš. Maribor, Tržaška cesta 14. 1397

Čevljarski pomočnik se sprejme za mešano oelo. Ivan Smrekar, Maribor, Taborska 12. 1408

Čarobni pastir.

(Prekimurska pravljica. Zapisal Anton Zadravec.)

V samotnem gozdu sta živela reven ogljar in njegova žena. S kuhanjem oglja in z nabiranjem zdravih zelišč, ki sta jih prodajala v bližnjem mestu, sta preživljala sebe in svojega sina-edince. Zgodil se pa, da se neizprosna smrt

razujejo takšni ljudje, ki bodo potem na podlagi napravljenih izpitov dobili državno službo za razširjenje brezbožnosti med ljudstvom.

Takšen je marksizem. On proglašata svet kot edini svet, zanika večnost, zanika dušo kot samostojno, od telesa različno bitje ter priznava samo materijo = tvar. Samo materialni (tvarni) zakoni vladajo človeku in človeški družbi, samo materialni zakoni obvladujejo vse življenje, gospodarsko, politično in kulturno življenje. Verske ideje in moralni predpisi krščanstva nimajo pri tem nobene besede in nobene moči. Socializem, materialistični, brezverski socializem hoče krščanstvo izrinuti s sveta. Zato vodi srdito in strupeno borbo zoper tiste ljudi, ki so zastopniki krščanske ideje v javnosti.

V tem oziru je socialna demokracija povsod enaka, najsi govori nemški, francoski ali slovanski jezik. Socialna demokracija vodi v Avstriji strupeno borbo zoper katoliško Cerkev, ki se stopnjuje do vrhunca strasti v njeni brezvestni agitaciji za izstop iz katoliške Cerkve. S tem socialni demokratje uprizarjajo to, kar po krivici očitajo krščansko-socialni stranki: izrabljajo namreč vero kot sredstvo za politiko. Ker dela avstrijska krščansko-socialna stranka, ki stoji na pozitivnem krščanskem stališču, v vsakem oziru uspešno politiko ter si je pridobila velike zasluge za vse ljudske sloje in za celokupno državo, hujska avstrijska socialna demokracija iz sovraštva do krščanske stranke delavce, ki so ji slepo vdani, naj izstopijo iz katoliške Cerkve. To je največje nasilje nad vestjo, ki je sploh mogoče. Najodličnejši voditelji socialne demokracije so brezkonfesionalci = ne pripadajo nobeni veri, zato pa jim je verska hujskarija dobrodošlo politično sredstvo. Ubogi delavci, ki so bili z brezvestno hujskarijo natirani v odpad od Cerkve, se v prvem hipu niti ne zavedajo, kako grdo so bili ogoljufani za vero, ki so jo podjedovali od očetov.

V okrilju socialne demokracije se je

zadnji čas ustanovila skupina »vernih socialistov«. To so takšni ljudje, ki kljub vsemu uradnemu nauku stranke o golem materializmu — ki prizna samo stvarino in človeka kot potomca živali — vendar verujejo, da je človek več kot žival. V dneh od 25. do 28. oktobra je ta skupina imela na Dunaju svoje zborovanje. Ni jih bilo veliko, kakšnih 300 do 400 ljudi je bilo navzočih, med njimi tudi dosti radovednežev, opazovalcev in poročevalcev. Dokaz, da je ta skupina nad socialno demokracijo prav slaba. Slabo, polovičarsko in neizrazito je tudi stališče, ki so ga zborovalci skladno s poročili govornikov zavzeli v vprašanjih, ki se tičejo razmerja socialne demokracije do vere, osebno do katoliške Cerkve. Na zborovanju se je odločno povdarjal razredni boj, ki je neskladen s stališčem Cerkve, ki zahteva ne razredni boj med različnimi stani in sloji, marveč solidarizem = vzajemnost med posameznimi stani in skupno podpiranje v potegovanju za pravice poedinih stanov. »Religiozni (verni)« socialisti tudi niso določili svojega stališča do katoliške Cerkve, kakršna je s svojo ustavo, s svojimi pravicami in zahtevami. Niso izrazili vdanosti tej Cerkvi, kakor tudi niso obsodili brezvestne socialistične agitacije za odpad od katoliške Cerkve, namreč so se izgubljali v puhlih frazah verskega svobodomisilstva, ki je tako daleč od pravega, životvornega krščanstva, kakor nebo in zemlja.

Kar se dostaja slovenske socialne demokracije, odseva mišljenje njenih voditeljev iz njihovih govorov, zlasti pa iz časnikov, ki jih pošiljajo svojim pristajšem. Duh, ki prešinja te časnike, ni krščanski. To je duh, ki je protiven katoliški Cerkvi in ki porablja vsako priliko za napad na katoliško duhovništvo. Namen njihov je vzeti duhovščini dobro ime, omajati med ljudstvom njen ugled in tako zadeti in oškodovati samo vero in Cerkev. Na površje vlačijo in razvlačujejo vse slučaje, ki so se bogzna kje zgodili, če so se sploh

zgodili. Kako stališče zavzema oficialna socialna demokracija do vere in verskega udejstvovanja, dokazuje med drugim napad mariborske »Delavske politike« na duhovniški Aljažev klub, ki daje planincem možnost, da zadočujejo prvi dolžnosti, ki jo ima kristjan izpolniti ob nedeljah in praznikih, da namreč prisostvuje sv. maši. K sv. maši se nihče ne sili ne doma ne na planinah. Mesto da bi bili duhovnikom Aljaževskega kluba, ki se večkrat prav težko odtrgajo od drugih svojih dolžnosti, da dajo tudi obiskovalcem gora možnost zadostiti krščanski dolžnosti, hvaležni, pa jih gospodje socialistični voditelji po svojih listih napadajo. Radi teh nedeljskih maš je »Delavska politika« v svoji številki 24. avgusta naperila svoj napad tudi proti »Planinskemu društvu, ki gre v tem oziru Aljaževemu klubu na roko, češ, da uganja s tem »ne propagando planin, ampak cerkvenih obredov«. Ker je bila 15. avgusta povodom blagoslovitve planinske kočice na Pesku tamkaj ne samo sv. maša, marveč tudi pridiga, se ta list nad tem zgraža. »Kako pridejo,« tako piše, »nešteti inteligenti, ki še v Mariboru nočejo poslušati pridig, čeprav so katoličani, do tega, da bi jih morali poslušati pri uradni prireditvah Planinskega društva na planinah? Če se bo to nadaljevalo,« s to pretnjo zaključuje »Delavska politika« svoj izpad proti sv. maši in pridigi, »bodo pač kulturno drugače orientirani občani prisiljeni, da si ustanove takšno planinsko društvo, ki bo gojilo ljubezen do planin brez cerkvenih obredov.«

Kaka protivnost proti veri, Cerkvi in cerkvenim obredom odseva že iz teh besed socialističnega glasila! In tukaj ne gre za izvajanje katoliških načel v gospodarskem in političnem življenju, marveč gre za izpolnjevanje najenostavnejše krščanske dolžnosti, ki se ji ne bi smel odtegovati noben kristjan v zasebnem življenju. Socialna demokracija je proti temu. Takšno je njeno stališče napram veri in Cerkvi.

ni izognila tudi te samotne gozdne kočice in pobrala oglarja in njegovo ženo. Deček, ki se je razvil v cvetočega mladeniča, je ostal sam. Podal se je v širni svet v upanju, da mu bodo usoda in dobri ljudje naklonili kako delo, s katerim se bo lahko preživljal. Na svojem potu za kruhom je prišel do potoka, v katerem se je trudila mlada deklica, da bi izplala iz soda, ki pa je imel na dnu, s katerim je tičal v potoku, luknjo, vodo. Ves njen trud je bil seveda zaman. Pa ji priskoči vitek mladenič na pomoč, potegne sod na suho in voda je sama iztekla. Deklica se mu je iz srca zahvalila, segla mu je hvaležno v roko in mu dala za plačilo, da jo je rešil napornega dela, čarobno piščalko, ki mu bo pomagala, kadar se bo nahajal v skrajni sili. »Samo zapiskaj in rešen boš,« mu je še rekla in je že izginila izpred oči zaprepasčenega mladeniča.

Mladenič je šel dalje in prišel proti večeru do gradu, kjer je s strahom in upom potrkal na grajska vrata in prosil za službo. Grajski gospod je sprejel mladeniča in mu izročil v varstvo čredo ovac.

Drugo jutro je gnal čredo na pašo. Najstarejša izmed grajskih hčera, mu je odkazala ozko dolino, kjer naj pase. Opozorila ga je, naj ne pu-

šča ovac, da bi se pasle po pobočju hriba, ki ni več grajska last. Ovce pa so si z neugnano silo hotele iskati pašo baš po pobočju griča. Ves trud pastirjev, da bi jih zavrnil, je bil zaman. Končno se vda v usodo in stopi tudi sam na grič, kjer sede v mehki mah pod košato, stoletno bukev in kmalu sladko zaspi. Nenadoma pa ga vzdrami silen šum. Prestrašen odpre oči in zagleda pred seboj orjaškega divjega moža, ki mu z golim mečem v roki veli: »Sedem minut imaš še časa. Priporoči se Bogu, kajti umreti ti je, kakor vsakemu, ki zaide s svojo čredo na ta grič.« Deček v strahu dvigne roki in moli. Nenadoma pa se spomni na čudežno piščalko, in dekličine besede. Hitro jo vzame v roke in zapiska. Nastal je silen piš in tresket in divjega orjaka je v hipu nestalo. Izginil je, kakor da bi se pogreznil v zemljo.

Vesel se dvigne dečko, da pogleda za ovcami. Kar zagleda v mahu pred seboj, kjer je stal grozen orjak, železen ključ. Radoveden ga pobere in vtakne v žep. Ko napravi še par korakov, zagleda na svoji levi skalnato pečino, obraslo z mahom. Zdelo se mu je, da vodijo vanjo vrata. Stopi bliže in res zagleda pred sabo močna železna vrata. Nehote vtakne v ključavnico ključ, ki ga je prav-

Za dolge zimске večere

KARL MAYEVI^{so} spisi

najbolj kratkočasni. Izšli do zdaj 3 zv. po Din 13 v Cirklovi tiskarni Maribor